

รายงานผลการวิเคราะห์ความเสี่ยง
การปฏิบัติงานที่อาจจะเกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน
กับผลประโยชน์ส่วนรวมของจังหวัดนครราชสีมา
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ หลักการและเหตุผล

การมีผลประโยชน์ทับซ้อนถือเป็นการทุจริตคอร์รัปชันประเภทหนึ่งเพราะเป็นการแสวงหาประโยชน์ส่วนบุคคลโดยการละเมิดต่อกฎหมายหรือจริยธรรมด้วยการใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ไปแทรกแซงการใช้ดุลยพินิจในกระบวนการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ จนทำให้เกิดการละทิ้งคุณธรรมในการปฏิบัติหน้าที่สาธารณะขาดความเป็นอิสระ ความเป็นกลาง และความเป็นธรรม จนส่งผลกระทบต่อประโยชน์สาธารณะของส่วนรวม และทำให้ผลประโยชน์หลักขององค์กร หน่วยงาน สถาบันและสังคมต้องสูญเสียไป โดยผลประโยชน์ที่สูญเสียไปอาจอยู่ในรูปของผลประโยชน์ทางการเงิน คุณภาพการให้บริการความเป็นธรรมในสังคม รวมถึงคุณค่าอื่น ๆ ตลอดจนจนโอกาสในอนาคตตั้งแต่ระดับองค์กรจนถึงระดับสังคม อย่างไรก็ตามท่ามกลางผู้ที่จงใจกระทำความผิดยังพบผู้กระทำความผิดโดยไม่เจตนาหรือไม่มีความรู้ในเรื่องดังกล่าวอีกเป็นจำนวนมาก จนนำไปสู่การถูกกล่าวหาหรือเรียนเรื่องทุจริตหรือถูกกลโกงทางอาญา ผลประโยชน์ทับซ้อนหรือความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม (Conflict of interest: COI) เป็นประเด็นปัญหาทางการบริหารภาครัฐในปัจจุบันที่เป็นบ่อเกิดของปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบในระดับที่รุนแรงขึ้นและยังสะท้อนปัญหาการขาดหลักธรรมาภิบาลและเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศอีกด้วย

จังหวัดนครราชสีมา ได้มอบหมายให้ส่วนราชการประจำจังหวัดนครราชสีมาดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงการปฏิบัติงานที่อาจเกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของจังหวัดนครราชสีมา โดยวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนตามมาตรฐาน COSO (The Committee of Sponsoring Organizations of the Tread way Commission) เป็นกรอบการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม

การวิเคราะห์ความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เป็นระบบในการบริหารจัดการปัจจัยและควบคุมกระบวนการปฏิบัติงานเพื่อลดมูลเหตุของโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายจากการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน

ผลประโยชน์ทับซ้อน หมายถึง สภาวะการณ์ หรือข้อเท็จจริงที่บุคคล ไม่ว่าจะป็นนักการเมือง ข้าราชการ พนักงานบริษัท หรือผู้บริหารซึ่งมีอำนาจหน้าที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งหน้าที่ที่บุคคลนั้นรับผิดชอบอยู่ และส่งผลกระทบต่อประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งการกระทำนั้นอาจเกิดขึ้นอย่างรู้ตัวหรือไม่รู้ตัว ทั้งเจตนา และไม่เจตนา และมีรูปแบบที่หลากหลายไม่จำกัดอยู่ในรูปของตัวเงินหรือทรัพย์สินเท่านั้น แต่รวมถึงผลประโยชน์อื่นๆ ที่ไม่ใช่ในรูปตัวเงินหรือทรัพย์สินก็ได้ อาทิ การแต่งตั้งพรรคพวกเข้าไปดำรงตำแหน่งในองค์กรต่างๆ ทั้งในหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ และบริษัทจำกัดหรือการที่บุคคลผู้มีอำนาจหน้าที่ตัดสินใจให้ญาติพี่น้องหรือบริษัทที่ตนมีส่วนได้ส่วนเสียได้รับสัมปทานหรือผลประโยชน์จากทางราชการ โดยมีขอบส่งผลให้บุคคลนั้นขาดการตัดสินใจที่เที่ยงธรรม เนื่องจากยึดผลประโยชน์ส่วนตนเป็นหลัก ผลเสียจึงเกิดขึ้นกับประเทศชาติ การกระทำแบบนี้เป็นการกระทำที่ผิดทางจริยธรรมและจรรยาบรรณ

การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน จึงหมายถึงกระบวนการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เป็นระบบในการบริหารจัดการปัจจัยและควบคุมกระบวนการปฏิบัติงานเพื่อลดมูลเหตุของโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายจากการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน หรือความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ อันเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับการทุจริตกล่าวคือ ยังมีสถานการณ์หรือสภาวะการณ์ของการขัดกันของผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมมากเท่าใด ก็ยังมีโอกาสก่อให้เกิดหรือนำไปสู่การทุจริตมากเท่านั้น

ผลประโยชน์ทับซ้อน (conflict of interests)

ผลประโยชน์ทับซ้อน หรือการขัดกันของผลประโยชน์ (conflict of interests) คือ สถานการณ์ที่บุคคลผู้ดำรงตำแหน่งอันเป็นที่ไว้วางใจ (เช่น นักการเมือง ผู้บริหาร ทนายความ หรือผู้อำนวยการของบริษัทเอกชน หรือหน่วยงานรัฐ) เกิดความขัดแย้งขึ้นระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวกับ

ผลประโยชน์ทางวิชาชีพ (professional interests) อันส่งผลให้เกิดปัญหาที่เขาไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเป็นกลาง/ไม่ลำเอียงผลประโยชน์ทับซ้อนที่เกิดขึ้น อาจส่งผลให้เกิดความไม่ไว้วางใจที่มีต่อบุคคลผู้นั้นว่าเขาจะสามารถปฏิบัติงานตามตำแหน่งให้อยู่ในครรลองของคุณธรรมจริยธรรมได้มากน้อยเพียงใด ภาษาไทยใช้อยู่ ๓ อย่าง คือ

๑. ความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม
๒. ผลประโยชน์ทับซ้อน
๓. ผลประโยชน์ขัดกัน

สามารถจำแนกความเสี่ยงออกเป็น ๔ ลักษณะ ดังนี้

๑. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk: S) หมายถึง ความเสี่ยงเกี่ยวกับการบรรลุเป้าหมายและพันธกิจในภาพรวมที่เกิดจากเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์และเหตุการณ์ภายนอกที่ส่งผลต่อกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ และการปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์ไม่เหมาะสม รวมถึงความไม่สอดคล้องกันระหว่างนโยบายเป้าหมายกลยุทธ์ โครงสร้างองค์กร ภาวะการแข่งขัน ทรัพยากรและสภาพแวดล้อม อันส่งผลกระทบต่อวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์กร

๒. ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (Operational Risk: O) เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพประสิทธิผลหรือผลการปฏิบัติงาน โดยความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเป็นความเสี่ยง เนื่องจากระบบงานภายในขององค์กร/กระบวนการเทคโนโลยี หรือนวัตกรรมที่ใช้/บุคลากร/ความเพียงพอของข้อมูล ส่งผลต่อประสิทธิภาพประสิทธิผลในการดำเนินโครงการ

๓. ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk: F) เป็นความเสี่ยงเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณและการเงิน เช่น การบริหารการเงินที่ไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสมทำให้ขาดประสิทธิภาพและไม่ทันต่อสถานการณ์หรือเป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการเงินขององค์กร เช่นการประมาณการงบประมาณไม่เพียงพอและไม่สอดคล้องกับขั้นตอนการดำเนินการ เป็นต้น เนื่องจากขาดการจัดหาข้อมูล การวิเคราะห์ การวางแผน การควบคุม และการจัดทำรายงานเพื่อนำมาใช้ในการบริหารงบประมาณ และการเงินดังกล่าว

๔. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย/กฎระเบียบ (Compliance Risk: C) เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามกฎระเบียบต่างๆ โดยความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเป็นความเสี่ยง เนื่องจากความไม่ชัดเจน ความไม่ทันสมัยหรือความไม่ครอบคลุมของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ รวมถึงการทำนิติกรรมสัญญา การร่างสัญญาที่ไม่ครอบคลุมการดำเนินงาน

การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนในครั้งนี้นำเอาความเสี่ยงในด้านต่างๆ มาดำเนินการวิเคราะห์ตามกรอบมาตรฐาน COSO (The Committee of Sponsoring Organizations of the Tread way Commission) และตามบริบทความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อนของจังหวัดนครราชสีมา การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนนี้ จะช่วยให้ส่วนราชการประจำจังหวัดนครราชสีมาทราบถึงความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อนที่เกิดขึ้น สามารถกำหนดมาตรการสำคัญเร่งด่วนเชิงรุกในการป้องกันการทุจริต การบริหารงานที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ และการแก้ไขปัญหาการกระทำผิดวินัยของเจ้าหน้าที่รัฐที่เป็นปัญหาสำคัญและพบบ่อย นอกจากนี้ ยังบรรลุเป้าหมายตามนโยบายสำคัญเร่งด่วน หรือภารกิจที่ได้รับมอบหมายเป็นพิเศษ (Agenda Based) อีกด้วย

๑.๒ วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสร้าง สืบทอดวัฒนธรรมสุจริต และแสดงเจตจำนงสุจริตในการบริหารราชการให้เกิดความคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม

๒. เพื่อแสดงความมุ่งมั่นในการบริหารราชการโดยใช้หลักธรรมาภิบาล

๓. เพื่อตรวจสอบการบริหารงานและการปฏิบัติราชการของเจ้าหน้าที่รัฐ ไม่ให้เกิดการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวในตำแหน่งหน้าที่อันมิควรได้โดยชอบตามกฎหมาย ให้ยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรมเป็นแบบอย่างที่ดียืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม ถูกกฎหมาย โปร่งใส และตรวจสอบได้

๔. เพื่อสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาต่อการบริหารราชการแผ่นดินแก่ผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและประชาชน

๑.๓ รูปแบบของผลประโยชน์ทับซ้อน ๙ รูปแบบ

๑) การรับผลประโยชน์ต่าง ๆ เช่น การรับของขวัญจากบริษัทธุรกิจใหญ่ โรงงานอุตสาหกรรม การสนับสนุนค่าเดินทางให้ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ไปประชุมทั้งในและต่างประเทศ หรือหน่วยงานราชการรับเงินบริจาคสร้างสำนักงานจากธุรกิจที่เป็นลูกค้าของหน่วยงาน

๒) การทำธุรกิจกับตนเอง หรือเป็นคู่สัญญา หมายถึง สถานการณ์ที่ผู้ดำรงตำแหน่งสาธารณะมีส่วนได้ส่วนเสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานที่ตนสังกัด

๓) การทำงานหลังจากออกจากตำแหน่งหน้าที่หรือหลังเกษียณ หมายถึง การที่บุคคลลาออกจากหน่วยงานของรัฐ และไปทำงานในบริษัทเอกชนที่ดำเนินธุรกิจประเภทเดียวกัน

๔) การทำงานพิเศษในรูปแบบนี้มีได้หลายลักษณะ เช่น ผู้ดำรงตำแหน่งสาธารณะตั้งบริษัทดำเนินธุรกิจ ที่เป็นการแข่งขันกับหน่วยงานหรือองค์การสาธารณะที่ตนสังกัดหรือการรับจ้างเป็นที่ปรึกษาโครงการ โดยอาศัยตำแหน่งในราชการสร้างความน่าเชื่อถือว่าโครงการของผู้ว่าจ้างจะไม่มีปัญหาติดขัดในการพิจารณาจากหน่วยงานที่ที่ปรึกษาสังกัดอยู่

๕) การรู้ข้อมูลภายใน หมายถึง สถานการณ์ที่ผู้ดำรงตำแหน่งสาธารณะใช้ประโยชน์จากการรู้ข้อมูลภายในเพื่อประโยชน์ของตนเอง เช่น ทราบว่ามีการตัดถนนผ่านบริเวณใด ก็จะเข้าไปซื้อที่ดินนั้นในนามของภรรยา หรือทราบว่าจะมีการซื้อขายที่ดินเพื่อทำโครงการของรัฐก็จะเข้าไปซื้อที่ดินนั้นเพื่อเก็งกำไรและขายให้กับรัฐในราคาที่สูงขึ้น

๖) การใช้ทรัพย์สินของราชการเพื่อประโยชน์ธุรกิจส่วนตัวเช่น การนำเครื่องใช้สำนักงานต่างๆ กลับไปใช้ที่บ้าน การนำรถยนต์ราชการไปใช้ในงานส่วนตัว

๗) การนำโครงการของรัฐลงในเขตเลือกตั้งเพื่อประโยชน์ทางการเมือง เช่น การที่รัฐมนตรีอนุมัติโครงการไปลงพื้นที่หรือบ้านเกิดของตนเอง หรือการใช้งบประมาณสาธารณะเพื่อหาเสียง

๘) การใช้ตำแหน่งหน้าที่แสวงหาประโยชน์แก่เครือญาติหรือพวกพ้อง (Nepotism) หรืออาจจะเรียกว่า ระบบอุปถัมภ์พิเศษ เช่น การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ใช้อิทธิพลหรือใช้อำนาจหน้าที่ทำให้หน่วยงานของตนเข้าทำสัญญากับบริษัทของพี่น้องของตน

๙) การใช้อิทธิพลเข้าไปมีผลต่อการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่รัฐ หรือหน่วยงานของรัฐอื่น เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองหรือพวกพ้อง เช่น เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ตำแหน่งหน้าที่ข่มขู่ผู้ได้บังคับบัญชาให้หยุดทำการตรวจสอบบริษัทของเครือญาติของตน

บทที่ ๒

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ทับซ้อน

๒.๑ ประมวลกฎหมายอาญา

ในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๔๙๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติมในพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๐๒ และพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้กำหนดความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ไว้ในภาค ๒ ความผิดลักษณะ ๒ ความผิดเกี่ยวกับการปกครอง หมวด ๒ ตั้งแต่ มาตรา ๑๔๗ ถึง ๑๖๖ อาทิ

มาตรา ๑๔๗ ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงาน มีหน้าที่ซื้อ ทำ จัดการหรือรักษาทรัพย์สินใด เปียดบังทรัพย์สินนั้นเป็นของตน หรือเป็นของผู้อื่นโดยทุจริต หรือโดยทุจริตยอมให้ผู้อื่นเอาทรัพย์สินนั้นเสีย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปีหรือจำคุกตลอดชีวิตและปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท

มาตรา ๑๕๑ ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงาน มีหน้าที่ซื้อ ทำ จัดการหรือรักษาทรัพย์สินใด ๆ ใช้อำนาจในตำแหน่งโดยทุจริต อันเป็นการเสียหายแก่รัฐ เทศบาล สุขาภิบาลหรือเจ้าของทรัพย์สินนั้น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปีหรือจำคุกตลอดชีวิตและปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท

มาตรา ๑๖๒ ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงาน มีหน้าที่ทำเอกสาร รับเอกสารหรือรอกข้อความลงในเอกสาร กระทำการดังต่อไปนี้ในการปฏิบัติการตามหน้าที่

(๑) รับรองเป็นหลักฐานว่า ตนได้กระทำการอย่างใดขึ้น หรือว่าการอย่างใดได้กระทำต่อหน้าตนอันเป็นความเท็จ

(๒) รับรองเป็นหลักฐานว่า ได้มีการแจ้งซึ่งข้อความอันมิได้มีการแจ้ง

(๓) ละเว้นไม่จดข้อความซึ่งตนมีหน้าที่ต้องรับจด หรือจดเปลี่ยนแปลงข้อความเช่นนั้น

(๔) รับรองเป็นหลักฐานซึ่งข้อเท็จจริงอันเอกสารนั้น มุ่งพิสูจน์ความจริงอันเป็นความเท็จ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปีและปรับไม่เกินหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท

๒.๒ ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน

ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ปี พ.ศ. ๒๕๕๒ เป็นการดำเนินการตามมาตรา ๒๗๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ เพื่อเป็นมาตรฐานทางจริยธรรม ให้ข้าราชการทั้งหลายเกิดสำนึกถึงซึ่งและเที่ยงธรรมในหน้าที่ ผดุงเกียรติและศักดิ์ศรีข้าราชการควรแก่ความไว้วางใจและเชื่อมั่นของปวงชน และดำรงตนมั่นเป็นแบบอย่างที่ดีงาม สัมกับความเป็นข้าราชการในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทั้งนี้ การฝ่าฝืนจริยธรรมตามหมวด ๒ ของประมวลจริยธรรมนี้เป็นความผิดวินัยตามกฎหมายว่าด้วยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ หรือระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยลูกจ้างประจำของส่วนราชการ พ.ศ. ๒๕๓๗ แล้วแต่กรณี

หมวด ๒ ข้อ ๕ ให้ข้าราชการต้องแยกเรื่องส่วนตัวออกจากตำแหน่งหน้าที่และยึดถือประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้

(๑) ไม่นำความสัมพันธ์ส่วนตัวที่ตนมีต่อบุคคลอื่น ไม่ว่าจะป็นญาติพี่น้อง พรรคพวก เพื่อนฝูงหรือผู้มีบุญคุณส่วนตัว มาประกอบการใช้ดุลยพินิจให้เป็นคุณหรือเป็นโทษแก่บุคคลนั้น หรือปฏิบัติต่อบุคคลนั้นต่างจากบุคคลอื่น เพราะความชอบหรือชัง

(๒) ไม่ใช้เวลาราชการ เงิน ทรัพย์สิน บุคลากร บริการหรือสิ่งอำนวยความสะดวกของทางราชการไปเพื่อประโยชน์ส่วนตัวของตนเองหรือผู้อื่น เว้นแต่ได้รับอนุญาตโดยชอบด้วยกฎหมาย

หน้า ๑๓

(๓) ไม่กระทำการใด หรือดำรงตำแหน่ง หรือปฏิบัติการใดในฐานะส่วนตัวซึ่งก่อให้เกิดความเคลือบแคลงหรือสงสัยว่าจะขัดกับประโยชน์ส่วนรวมที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน้าที่ ทั้งนี้ ในกรณีมีความเคลือบแคลงหรือสงสัย ให้ข้าราชการผู้นั้นยุติการกระทำดังกล่าวไว้ก่อนแล้วแจ้งให้ผู้บังคับบัญชา หัวหน้าส่วนราชการ และคณะกรรมการจริยธรรมพิจารณา เมื่อคณะกรรมการจริยธรรมวินิจฉัยเป็นประการใด แล้วจึงปฏิบัติตามนั้น

(๔) ในการปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบในหน่วยงานโดยตรงหรือหน้าที่อื่นในราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานของรัฐ ข้าราชการต้องยึดถือประโยชน์ของทางราชการเป็นหลัก ในกรณีที่มีความขัดแย้งระหว่างประโยชน์ของทางราชการหรือประโยชน์ส่วนรวม กับประโยชน์ส่วนตนหรือส่วนกลุ่ม อันจำเป็นต้องวินิจฉัยหรือชี้ขาด ต้องยึดถือประโยชน์ของทางราชการและประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ

หมวด ๒ ข้อ ๖ ให้ข้าราชการต้องละเว้นจากการแสวงหาประโยชน์ที่มีขอบโดยอาศัยตำแหน่งหน้าที่และไม่กระทำการอันเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม โดยอย่างน้อยต้องวางตนดังนี้

(๑) ไม่เรียก รับ หรือยอมจะรับ หรือยอมให้ผู้อื่นเรียก รับ หรือ ยอมจะรับซึ่งของขวัญแทนตนหรือญาติของตนไม่ว่าก่อนหรือหลังดำรงตำแหน่ง หรือปฏิบัติหน้าที่ไม่ว่าจะเกี่ยวข้อง หรือไม่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่หรือไม่ก็ตามเว้นแต่เป็นการให้โดยธรรมจรรยา หรือการให้ตามประเพณีหรือให้แก่บุคคลทั่วไป

(๒) ไม่ใช่ตำแหน่งหรือการกระทำการที่เป็นคุณหรือเป็นโทษแก่บุคคลใดเพราะมือคด

(๓) ไม่เสนอ หรืออนุมัติโครงการ การดำเนินการ หรือการดำเนินการหรือสัญญา ซึ่งตนเองหรือบุคคลอื่นจะได้ประโยชน์อันมิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายหรือประมวลจริยธรรมนี้

๓.๓ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑

ในหมวด ๖ มีการระบุถึง การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม โดยมีมาตราที่เกี่ยวข้องตั้งแต่มาตราที่ ๑๒๖ ๑๒๗ ๑๒๘ โดยมาตรา ๑๒๖ ๑๒๗ ห้ามมิให้เจ้าพนักงานของรัฐ คู่สมรสของเจ้าพนักงานของรัฐ เป็นคู่สัญญาหรือมีส่วนได้ส่วนเสียสัญญาที่ทำกับหน่วยงานของรัฐ เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่เข้าเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ รับสัมปทานหรือคงถือไว้ซึ่งสัมปทานจากรัฐหรือเข้าไปเป็นคู่สัญญากับรัฐ หรือเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้น เข้าไปเป็นกรรมการ ที่ปรึกษา พนักงาน หรือลูกจ้างในธุรกิจของเอกชน รวมถึงภายใน ๒ ปี หลังจากพ้นตำแหน่งเจ้าพนักงานของรัฐ

มาตรา ๑๒๘ ห้ามเจ้าพนักงานของรัฐรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด อันอาจคำนวณเป็นเงินได้จากผู้ใดนอกเหนือจากทรัพย์สินหรือประโยชน์อันควร เว้นแต่การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาตามหลักเกณฑ์และจำนวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด รวมถึงภายใน ๒ ปี หลังจากพ้นตำแหน่งเจ้าพนักงานของรัฐ

บทที่ ๓

การวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริต

๓.๑ การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน (Risk Assessment for Conflict of Interest) การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน เป็นการวิเคราะห์ระดับโอกาสที่จะเกิดผลกระทบของความเสียหายต่างๆ เพื่อประเมินโอกาสและผลกระทบของความเสียหาย และดำเนินการวิเคราะห์และจัดลำดับความเสี่ยง โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่จะใช้ในการประเมินความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน ได้แก่ ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) และระดับความเสี่ยง ทั้งนี้ กำหนดเกณฑ์ในเชิงคุณภาพเนื่องจากเป็นข้อมูลเชิงพรรณนาที่ไม่สามารถระบุเป็นตัวเลขหรือจำนวนเงินที่ชัดเจนได้

เกณฑ์ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) เชิงคุณภาพ

ระดับ	โอกาสที่เกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นเป็นประจำ
๔	สูง	มีโอกาสเกิดขึ้นบ่อยครั้ง
๓	ปานกลาง	มีโอกาสเกิดขึ้นบางครั้ง
๒	น้อย	มีโอกาสเกิดขึ้นน้อยครั้ง
๑	น้อยมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นยาก

เกณฑ์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) เชิงคุณภาพ ที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงาน (บุคลากร)

ระดับ	โอกาสที่เกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	ถูกลงโทษทางวินัยร้ายแรง
๔	สูง	ถูกลงโทษทางวินัยอย่างไม่ร้ายแรง
๓	ปานกลาง	สร้างบรรยากาศในการทำงานที่ไม่เหมาะสม
๒	น้อย	สร้างความไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงานบ่อยครั้ง
๑	น้อยมาก	สร้างความไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงานนานๆ ครั้ง

ระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk) แสดงถึงระดับความสำคัญในการบริหารความเสี่ยง โดยพิจารณาจากผลคูณของระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) กับระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของความเสี่ยงแต่ละสาเหตุ (โอกาส x ผลกระทบ) กำหนดเกณฑ์ไว้ ๔ ระดับ ดังนี้

ระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk)

ลำดับ	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน
๑	ความเสี่ยงระดับสูงมาก (Extreme Risk : E)	๑๕-๒๕ คะแนน
๒	ความเสี่ยงระดับสูง (High Risk : H)	๙-๑๔ คะแนน
๓	ความเสี่ยงระดับปานกลาง (Moderate Risk : M)	๔-๘ คะแนน
๔	ความเสี่ยงระดับต่ำ (Low Risk : L)	๑-๓ คะแนน

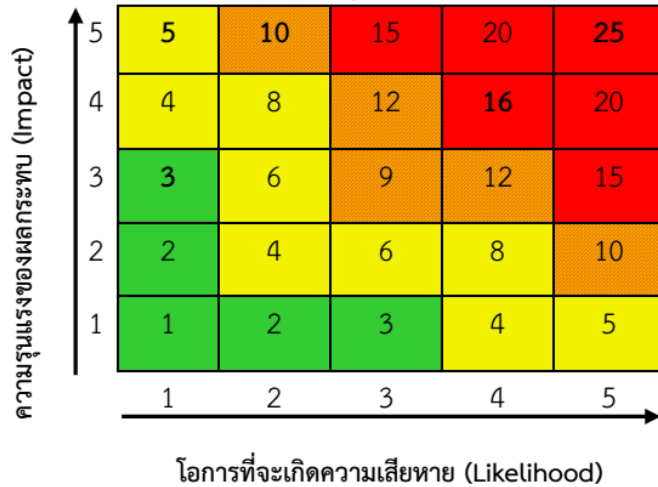
ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงจะต้องมีการกำหนดแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Profile) ที่ได้จากการพิจารณาจัดระดับความสำคัญของความเสี่ยงจากโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และผลกระทบ

$$\text{ระดับความเสี่ยง} = \text{โอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่างๆ} \times \text{ความรุนแรงของเหตุการณ์ต่างๆ} \\ (\text{Likelihood} \times \text{Impact})$$

ซึ่งจัดแบ่งเป็น ๔ ระดับ สามารถแสดงเป็น Risk Profile แบ่งพื้นที่เป็น ๔ ส่วน (๔ Quadrant) ใช้เกณฑ์ในการจัดแบ่ง ดังนี้

ระดับความเสี่ยง	คะแนนระดับความเสี่ยง	มาตรการกำหนด	การแสดงผลสัญลักษณ์
ต่ำ (Low)	๑-๓ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยง	สีเขียว
ปานกลาง (Medium)	๔-๘ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยงแต่มีมาตรการควบคุมความเสี่ยง	สีเหลือง
เสี่ยงสูง (High)	๙-๑๔ คะแนน	มีมาตรการลดความเสี่ยง	สีส้ม
เสี่ยงสูงมาก (Extreme)	๑๕-๒๕ คะแนน	มีมาตรการลด และประเมินซ้ำ หรือถ่ายโอนความเสี่ยง	สีแดง

ตารางระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk)

๓.๒ การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน (Risk Assessment for Conflict of Interest) ของจังหวัดนครราชสีมา

เมื่อพิจารณาโอกาส/ความถี่ที่จะเกิดเหตุการณ์ (Likelihood) และความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของแต่ละปัจจัยเสี่ยงแล้วให้นำผลที่ได้มาพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง และผลกระทบของความเสี่ยงต่อกิจกรรม หรือภารกิจของหน่วยงานว่า ก่อให้เกิดระดับของความเสี่ยงในระดับใดในตารางความเสี่ยง ซึ่งจะช่วยให้ทราบว่ามีความเสี่ยงใดเป็นความเสี่ยงสูงสุดที่ต้องบริหารจัดการก่อน จำนวน ๓ ประเด็นหลัก ประกอบด้วย

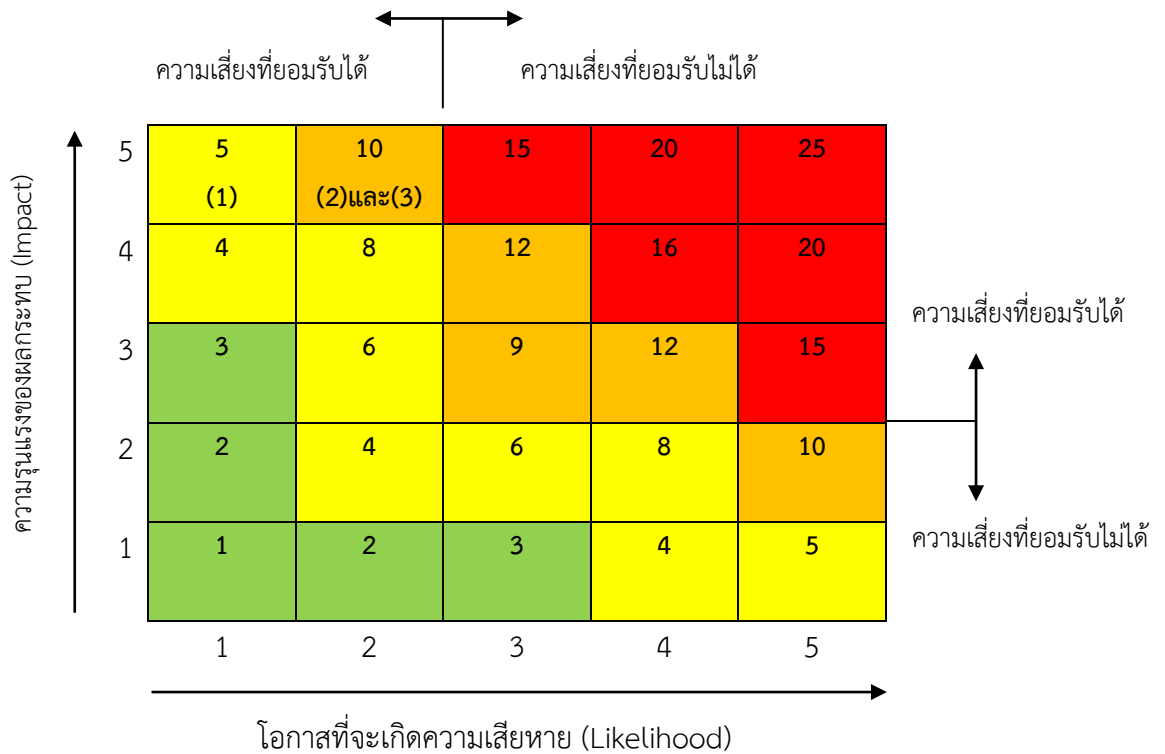
- (๑) กระบวนการเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง
- (๒) กระบวนการการจัดทำโครงการฝึกอบรม ศึกษาดูงาน ประชุม และสัมมนา
- (๓) การรับของขวัญหรือการรับผลประโยชน์

วิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน (Risk Assessment for Conflict of Interest)

ของจังหวัดนครราชสีมา

ประเด็นความเสี่ยง	ปัจจัยเสี่ยง	วัตถุประสงค์	การประเมินความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน			
			โอกาส	ผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง	ลำดับความเสี่ยง
(๑) กระบวนการเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง	การจัดหาพัสดุไม่เป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง มีการแบ่งซื้อแบ่งจ้างและแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวในตำแหน่งหน้าที่	เพื่อให้การจัดหาพัสดุภาครัฐโดยการซื้อ จ้าง เช่า แลกเปลี่ยน หรือโดยวิธีอื่นใดให้สอดคล้องกับประกาศระเบียบหลักเกณฑ์ วิธีปฏิบัติ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง	๔	๔	๑๒ เสี่ยงสูง (High)	๑
(๒) การจัดทำโครงการฝึกอบรมศึกษาดูงานประชุม และสัมมนา	การจัดทำโครงการฝึกอบรม ศึกษาดูงานประชุม และสัมมนา เป็นเท็จ และไม่เป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง	เพื่อให้การจัดทำโครงการฝึกอบรม ศึกษาดูงานประชุม และสัมมนาถูกต้อง ไม่ให้เกิดการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวในตำแหน่งหน้าที่อันมิควรได้โดยชอบตามกฎหมาย	๓	๓	๙ เสี่ยงสูง (High)	๒
(๓) การรับของขวัญ หรือผลประโยชน์	การรับของขวัญ หรือผลประโยชน์ ไม่เป็นไปตามแนวทางปฏิบัติ	เพื่อป้องกันมิให้มีการฝ่าฝืนบทบัญญัติ มาตรา ๑๐๐ แห่งกฎหมาย ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต	๒	๔	๘ ปานกลาง (Medium)	๓
(๔) การใช้รถราชการ	๑. ใช้รถราชการไม่ถูกต้องตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยรถราชการ พ.ศ. ๒๕๒๓ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ๒. ผู้ใช้รถราชการละเลยการปฏิบัติตามระเบียบ ๓. เบิกจ่ายค่าตอบแทนเหมาจ่ายแทนการจัดหารถประจำตำแหน่งสำหรับข้าราชการผู้มีสิทธิได้รับรถประจำตำแหน่ง ๔. ใช้ เก็บรักษา ซ่อมบำรุงรถส่วนกลางและรถรับรองไม่เป็นไปตามระเบียบฯ	เพื่อให้การใช้รถราชการเป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้องและป้องกันการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน	๒	๓	๖ ปานกลาง (Medium)	๔

๓.๓ การจัดทำแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Map)

จากแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Map) ที่ได้จากการวิเคราะห์ความเสี่ยงและจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน สามารถสรุปการวิเคราะห์ความเสี่ยงและจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อนได้ ตามตารางที่ ๓.๒

ตาราง ๓.๔ ผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงและจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน

ผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน	จัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยง
กระบวนการเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง	ลำดับ ๑ (สูง = ๑๒ คะแนน)
การจัดทำโครงการฝึกอบรม ศึกษาดูงาน ประชุม และสัมมนา	ลำดับ ๒ (สูง = ๙ คะแนน)
การรับของขวัญ หรือผลประโยชน์	ลำดับ ๓ (ปานกลาง = ๘ คะแนน)
การใช้รถราชการ	ลำดับ ๔ (ปานกลาง = ๖ คะแนน)

จากตารางที่ ๒ ผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงและจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน ของส่วนราชการภูมิภาคประจำจังหวัดนครราชสีมา จะเห็นได้ว่าการจัดหาพัสดุ จัดลำดับความสำคัญเป็นลำดับ ๑ (สูง = ๑๒ คะแนน) ลำดับต่อมาคือการจัดทำโครงการฝึกอบรม ศึกษาดูงาน ประชุม และสัมมนา เป็นลำดับ ๒ (สูง = ๙ คะแนน) จึงนำผลที่ได้มากำหนดมาตรการ วิธีการควบคุม เพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน โดยนำประเด็นความเสี่ยงดังกล่าวมาจัดทำคู่มือป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนของส่วนราชการภูมิภาคประจำจังหวัดนครราชสีมา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ต่อไป

ดังนั้น เพื่อให้จังหวัดนครราชสีมามีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนในกระบวนการที่สำคัญมีมาตรฐานและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้รับบริการ ประชาชน และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งยังเป็นเครื่องมือในการยกระดับความโปร่งใสในการปฏิบัติงานของจังหวัดนครราชสีมา ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ จังหวัดนครราชสีมาจึงได้ประชุมหารือกำหนดกระบวนการที่จะจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตด้านความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ กระบวนการ: การจัดซื้อจัดจ้าง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ ๑ ตารางระบุความเสี่ยง (Know Factor และ Unknown Factor)

ที่	โอกาส/ ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
		Know Factor	Unknown Factor
๑	การให้ เปิดเผย และเข้าถึงข้อมูลของหน่วยงาน		/
๒	การจัดซื้อจัดจ้างกับผู้จำหน่ายหรือผู้รับจ้าง/ผู้เสนองาน ที่มีผลประโยชน์ร่วมกันหรือผลประโยชน์ทับซ้อน		/

ตารางที่ ๒ ตารางแสดงสถานะความเสี่ยง (แยกตามรายสีไฟจราจร)

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
๑	การให้ เปิดเผย และเข้าถึงข้อมูลของหน่วยงาน		/		
๒	การจัดซื้อจัดจ้างกับผู้จำหน่ายหรือผู้รับจ้าง/ผู้เสนองาน ที่มีผลประโยชน์ร่วมกันหรือผลประโยชน์ทับซ้อน		/		

ตารางที่ ๓ SCORING ทะเบียนข้อมูลที่ต้องเฝ้าระวัง ๒ มิติ (หรือตารางเมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk level matrix))

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง			ระดับความรุนแรงของผลกระทบ			ค่าความเสี่ยงรวมจำเป็น X รุนแรง
		๓	๒	๑	๓	๒	๑	
๑	การให้ เปิดเผย และเข้าถึงข้อมูลของหน่วยงาน		๒			๒		๔
๒	การจัดซื้อจัดจ้างกับผู้จำหน่ายหรือผู้รับจ้าง/ผู้เสนองาน ที่มีผลประโยชน์ร่วมกันหรือผลประโยชน์ทับซ้อน		๒			๒		๔

ตารางที่ ๔ ตารางแสดงการประเมินการควบคุมความเสี่ยง

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพการ จัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
		ค่าความเสี่ยง ระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยง ระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยง ระดับสูง
การให้ เปิดเผย และเข้าถึงข้อมูลของ หน่วยงาน	ดี	ต่ำ	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง
	พอใช้	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง
	อ่อน	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง	สูง
การจัดซื้อจัดจ้างกับผู้จำหน่ายหรือ ผู้รับจ้าง/ผู้เสนองาน ที่มีผลประโยชน์ ร่วมกันหรือผลประโยชน์ทับซ้อน	ดี	ต่ำ	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง
	พอใช้	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง
	อ่อน	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง	สูง

หมายเหตุ : ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต มาจากตารางที่ ๓ ค่าความเสี่ยงรวม

- ค่าความเสี่ยงต่ำ = ค่าความเสี่ยงรวม ๑ - ๓
- ค่าความเสี่ยงปานกลาง = ค่าความเสี่ยงรวม ๔ - ๖
- ค่าความเสี่ยงสูง = ค่าความเสี่ยงรวม ๗ - ๙

ตารางที่ ๕ ตารางแผนบริหารความเสี่ยง

ที่	รูปแบบ พฤติการณ์ความเสี่ยงการ ทุจริต	มาตรการป้องกันการทุจริต
๑	การให้ เปิดเผย และเข้าถึงข้อมูลของหน่วยงาน	๑) ให้ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ที่เกี่ยวข้อง กับการจัดซื้อจัดจ้าง โดยเคร่งครัด ๒) มีคำสั่งกำหนดผู้รับผิดชอบในการเปิดเผยข้อมูล ข่าวสาร การจัดซื้อจัดจ้าง
๒	การจัดซื้อจัดจ้างกับผู้จำหน่ายหรือผู้รับจ้าง/ ผู้เสนองาน ที่มีผลประโยชน์ร่วมกันหรือ ผลประโยชน์ทับซ้อน	๑) ให้ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ที่เกี่ยวข้อง กับการจัดซื้อจัดจ้าง โดยเคร่งครัด ๒) ให้ปฏิบัติตามแนวทางการปฏิบัติงานในการตรวจสอบ เจ้าหน้าที่ของจังหวัดนครราชสีมา ถึงความเกี่ยวข้องกับ การจัดซื้อจัดจ้างและผู้รับจ้าง/ผู้เสนองาน เพื่อป้องกัน ผลประโยชน์ร่วมกันหรือผลประโยชน์ทับซ้อน **

** แนวทางการปฏิบัติงานในการตรวจสอบเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานภาครัฐของจังหวัดนครราชสีมา ถึงความเกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างและผู้รับจ้าง/ผู้เสนองาน เพื่อป้องกันผลประโยชน์ร่วมกันหรือผลประโยชน์ทับซ้อน มีรายละเอียด ดังนี้

๑. ความเกี่ยวข้องของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานภาครัฐของจังหวัดนครราชสีมากับผู้เสนองานจัดซื้อจัดจ้างมี ดังนี้

- ๑.๑ เป็นคู่หมั้นหรือคู่สมรสของผู้เสนองาน
- ๑.๒ เป็นญาติของผู้เสนองาน คือ เป็นบุพการีหรือผู้สืบสันดานไม่ว่าชั้นใดๆ หรือเป็นพี่น้องหรือลูกพี่ลูกน้องนับได้เพียงสามชั้น หรือเป็นญาติเกี่ยวพันทางแต่งงานนับได้เพียงสองชั้น
- ๑.๓ เป็นหรือเคยเป็นผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้พิทักษ์หรือผู้แทนหรือตัวแทนของผู้เสนองาน
- ๑.๔ เป็นเจ้าหน้าที่หรือลูกหนี้หรือเป็นนายจ้างของผู้เสนองาน
- ๑.๕ เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่เกี่ยวข้องที่เข้าเป็นผู้เสนองานที่บุคลากรผู้นั้นเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่เป็นเจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจกำกับดูแล ควบคุม ตรวจสอบ หรือดำเนินคดี
- ๑.๖ กรณีมีเหตุอันใดที่อาจทำให้การพิจารณาจัดซื้อจัดจ้างไม่เป็นไปด้วยความยุติธรรมหรือเป็น

การให้เปรียบเทียบผู้เสนองาน

๒. แนวทางการปฏิบัติงานในการตรวจสอบเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานภาครัฐของจังหวัดนครราชสีมา ถึงความเกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้าง และผู้รับจ้าง/ผู้เสนองาน เพื่อป้องกันผลประโยชน์ร่วมกันหรือผลประโยชน์ทับซ้อนให้ถือปฏิบัติ ดังนี้

๒.๑ ห้ามมิให้บุคลากรในหน่วยงานภาครัฐของจังหวัดนครราชสีมาเป็นคู่สัญญาหรือมีส่วนได้ส่วนเสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงาน ซึ่งบุคลากรผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ

๒.๒ การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างแต่ละครั้งให้เจ้าหน้าที่พัสดุแจ้งคณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งเพื่อตรวจสอบความเกี่ยวข้องของบุคลากรกับผู้เสนองาน หากผลการตรวจสอบพบว่าบุคลากรเกี่ยวข้องกับผู้เสนองานให้บุคลากรผู้นั้นหยุดปฏิบัติหน้าที่ในเรื่องนั้นไว้ก่อน และแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาทราบ เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาจะได้มีคำสั่งต่อไป

๒.๓ บุคลากรที่มีความเกี่ยวข้องกับผู้เสนองานจะปฏิบัติหน้าที่เป็นคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างไม่ได้

๒.๔ เมื่อผู้บังคับบัญชาได้รับรายงาน ให้รีบสั่งการเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมและเป็นไปเพื่อปกป้องรักษาผลประโยชน์ของทางราชการ

๒.๕ เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานภาครัฐของจังหวัดนครราชสีมา หากไม่ถือปฏิบัติตามแนวทางการปฏิบัตินี้ อาจถูกดำเนินการทางวินัย หรือคดีอาญา หรือคดีแพ่ง

๒.๖ ให้ผู้เกี่ยวข้องลงนามในแบบฟอร์มที่กำหนด ดังนี้

(๑) แบบฟอร์มการรับรองตนเองของผู้มีอำนาจในการสั่งซื้อสั่งจ้างถึงความเกี่ยวข้องกับผู้เสนองาน

(๒) แบบฟอร์มการตรวจสอบกรรมการ /เจ้าหน้าที่ที่มีความรับผิดชอบในการจัดซื้อจัดจ้างถึงความเกี่ยวข้องกับผู้เสนองาน

(๓) แบบฟอร์มการรับรองตนเองของกรรมการ /เจ้าหน้าที่ที่มีความรับผิดชอบในการจัดซื้อจัดจ้างถึงความเกี่ยวข้องกับผู้เสนองาน

๒.๗ มีช่องทางร้องเรียนในการแจ้งปัญหาการทุจริตของเจ้าหน้าที่ ดังนี้

(๑) ร้องเรียนด้วยตนเองที่ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต จังหวัดนครราชสีมา (ศปท.จ.นม.) หรือศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดนครราชสีมา สำนักงานจังหวัดนครราชสีมา ศาลากลางจังหวัดนครราชสีมา ถนนมหาตไทย ตำบลในเมือง อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ๓๐๐๐๐

(๒) ร้องเรียนทางจดหมาย เรียบ ผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมา ศาลากลางจังหวัดนครราชสีมา ถนนมหาตไทย ตำบลในเมือง อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ๓๐๐๐๐

(๓) ร้องเรียนทางโทรศัพท์หมายเลข ๐ ๔๔๒๔ ๓๐๘๐, ๐ ๔๔๒๕ ๙๙๙๙

(๔) ร้องเรียนทางโทรสารหมายเลข ๐ ๔๔๒๔ ๓๐๘๐, ๐ ๔๔๒๕ ๙๙๙๙

(๕) สายด่วน ๑๕๖๗

(๖) ร้องเรียนทางเว็บไซต์ <https://www๒.nakhonratchasima.go.th/frontpage> เมนู บริการประชาชน แบบฟอร์ม “แจ้งเรื่องร้องเรียน/ร้องทุกข์”

(๗) ร้องเรียนทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ nakhonratchasima@moi.go.th

(๘) ร้องเรียนทาง Facebook: ชาวจังหวัดนครราชสีมา

บทที่ ๔

แนวทางการปฏิบัติงานเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนของจังหวัดนครราชสีมา

เพื่อเป็นการป้องกันความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจก่อให้เกิดผลประโยชน์ทับซ้อนจังหวัดนครราชสีมามีแนวทางการปฏิบัติงานเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน ดังนี้

๑. กรณีการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง

๑.๑ ให้ปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างโดยเคร่งครัด

๑.๒ ให้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ระเบียบฯ และกฎกระทรวงการคลัง

๑.๓ ให้ปฏิบัติตามแนวทางการปฏิบัติงานในการตรวจสอบเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานภาครัฐของจังหวัดนครราชสีมาถึงความเกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างและผู้เสนองานเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน ดังนี้

(๑) ความเกี่ยวข้องของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานภาครัฐของจังหวัดนครราชสีมากับผู้เสนองานจัดซื้อจัดจ้างมีดังนี้

(๑.๑) เป็นคู่หมั้นหรือคู่สมรสของผู้เสนองาน

(๑.๒) เป็นญาติของผู้เสนองาน คือ เป็นบุพการีหรือผู้สืบสันดานไม่ว่าชั้นใด ๆ หรือเป็นพี่น้องหรือลูกพี่ลูกน้องนับได้เพียงสามชั้น หรือเป็นญาติเกี่ยวพันทางแต่งงานนับได้เพียงสองชั้น

(๑.๓) เป็นหรือเคยเป็นผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้พิทักษ์หรือผู้แทนหรือตัวแทนของผู้เสนองาน

(๑.๔) เป็นเจ้าหน้าที่หรือลูกหนี้หรือนายจ้างของผู้เสนองาน

(๑.๕) เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วน หรือบริษัทที่เกี่ยวข้องที่เข้าเป็นผู้เสนองานที่บุคลากรผู้นั้นเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่เป็นเจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจกำกับดูแล ควบคุม ตรวจสอบ หรือดำเนินคดี

(๑.๖) กรณีมีเหตุอื่นใดที่อาจทำให้การพิจารณาจัดซื้อจัดจ้างไม่เป็นไปด้วยความยุติธรรมหรือเป็นการให้เปรียบแก่ผู้เสนองาน

(๒) แนวทางการปฏิบัติงานในการตรวจสอบเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานภาครัฐของจังหวัดนครราชสีมาถึงความเกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้าง และผู้รับจ้าง /ผู้เสนองาน เพื่อป้องกันผลประโยชน์ร่วมกันหรือผลประโยชน์ทับซ้อนให้ถือปฏิบัติ ดังนี้

(๒.๑) ห้ามมิให้บุคลากรในหน่วยงานภาครัฐของจังหวัดนครราชสีมาเป็นคู่สัญญาหรือมีส่วนได้เสียในสัญญาทำกับหน่วยงานซึ่งบุคลากรผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ

(๒.๒) การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างแต่ละครั้ง ให้เจ้าหน้าที่พัสดุแจ้งคณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้ง เพื่อตรวจสอบความเกี่ยวข้องของบุคลากรกับผู้เสนองานหากผลการตรวจสอบพบว่าบุคลากรเกี่ยวข้องกับผู้เสนองาน ให้บุคลากรผู้นั้นหยุดปฏิบัติหน้าที่ในเรื่องนั้นไว้ก่อน และแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาทราบเพื่อที่ผู้บังคับบัญชาจะได้มีคำสั่งต่อไป

(๒.๓) บุคลากรที่มีความเกี่ยวข้องกับผู้เสนองานจะปฏิบัติหน้าที่เป็นคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างไม่ได้

(๒.๔) เมื่อผู้บังคับบัญชาได้รับรายงาน ให้รีบสั่งการเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมและเป็นไปเพื่อปกป้องรักษาผลประโยชน์ของทางราชการ

(๒.๕) เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานภาครัฐของจังหวัดนครราชสีมาหากไม่ถือปฏิบัติตามแนวทางการปฏิบัตินี้ อาจถูกดำเนินการทางวินัย หรือคดีอาญา หรือคดีแพ่ง

(๒.๖) ให้ผู้เกี่ยวข้องลงนามในแบบฟอร์มที่กำหนด ดังนี้

๑) แบบฟอร์มการรับรองตนเองของผู้มีอำนาจในการสั่งซื้อสิ่งจ้างถึงความเกี่ยวข้องกับผู้เสนองาน

๒) แบบฟอร์มการตรวจสอบกรรมการ/เจ้าหน้าที่ที่มีความรับผิดชอบในการจัดซื้อจัดจ้าง ถึงความเกี่ยวข้องกับผู้เสนองาน

๓) แบบฟอร์มการรับรองตนเองของกรรมการ/เจ้าหน้าที่ที่มีความรับผิดชอบในการจัดซื้อจัดจ้างถึงความเกี่ยวข้องกับผู้เสนองาน

(๒.๗) มีช่องทางร้องเรียนในการแจ้งปัญหาการทุจริตของเจ้าหน้าที่ ดังนี้

๑) ร้องเรียนด้วยตนเองที่ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต จังหวัดนครราชสีมา (ศปท.จ.นม.) หรือศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดนครราชสีมา สำนักงานจังหวัดนครราชสีมา ศาลากลางจังหวัดนครราชสีมา ถนนมหาไถย ตำบลในเมือง อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ๓๐๐๐๐

๒) ร้องเรียนทางจดหมาย เรียบ ผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมา ศาลากลางจังหวัดนครราชสีมา ถนนมหาไถย ตำบลในเมือง อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ๓๐๐๐๐

๓) ร้องเรียนทางโทรศัพท์หมายเลข ๐ ๔๔๒๔ ๓๐๘๐, ๐ ๔๔๒๕ ๙๙๙๙

๔) ร้องเรียนทางโทรสารหมายเลข ๐ ๔๔๒๔ ๓๐๘๐, ๐ ๔๔๒๕ ๙๙๙๙

๕) สายด่วน ๑๕๖๗

๖) ร้องเรียนทางเว็บไซต์ <https://www๒.nakhonratchasima.go.th/frontpage> เมนู บริการประชาชน แบบฟอร์ม “แจ้งเรื่องร้องเรียน/ร้องทุกข์”

๗) ร้องเรียนทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ nakhonratchasima@moi.go.th

๘) ร้องเรียนทาง Facebook: ชาวจังหวัดนครราชสีมา

๒. กรณีการใช้ทรัพย์สินของราชการ

๒.๑ การใช้รถยนต์ราชการ ตามที่สำนักงาน ป.ป.ช. ได้มีหนังสือที่ ปช. ๐๐๐๓/๐๓๓๔ ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ระบุว่า ข้าราชการผู้ใดที่มีได้ดำรงตำแหน่งที่มีรถประจำตำแหน่งจะนำรถยนต์ส่วนกลางไปใช้เสมือนรถประจำตำแหน่งมิได้ จึงให้ปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้รถยนต์ราชการ ดังนี้

(๑) การนำรถยนต์ราชการไปใช้ทุกครั้งต้องมีการขออนุญาตจากผู้บังคับบัญชา โดยให้ใช้แบบฟอร์มใบอนุญาตใช้รถยนต์ราชการ และให้พนักงานขับรถยนต์บันทึกการใช้รถยนต์ราชการ หลังเสร็จสิ้นภารกิจในแบบฟอร์มบันทึกการใช้รถและให้บันทึกรายละเอียดการใช้รถยนต์ในทะเบียนควบคุมการใช้รถยนต์

(๒) ให้พนักงานขับรถยนต์นำรถยนต์ราชการมาเก็บที่โรงจอดรถในหน่วยงานทุกครั้งหลังเสร็จสิ้นการใช้งานและนำกุญแจรถเก็บไว้ที่ตู้เก็บกุญแจ

(๓) ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในหน่วยงานภาครัฐของจังหวัดนครราชสีมาจัดทำรายงานปริมาณและค่าใช้จ่ายค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น พร้อมทั้งรวบรวมทะเบียนควบคุมการใช้รถยนต์ราชการ เสนอให้ผู้บังคับบัญชาทราบเป็นประจำทุกเดือน

๓. กรณีใช้ดุลพินิจ

๓.๑ การใช้ดุลพินิจในการพิจารณาสั่งการ อนุญาต อนุมัติ ให้ดำเนินการ ผู้บริหารต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้อง

๓.๒ เจ้าหน้าที่ต้องปฏิบัติตามคู่มือเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ การเบิกเงินของทางราชการ โดยเคร่งครัด

๔. กรณีการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด

๔.๑ ให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตาม พ.ร.บ. รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒
มาตรา ๑๐๓

๔.๒ หากเป็นการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาให้ถือปฏิบัติดังนี้

(๑) รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากญาติตามจำนวนที่เหมาะสมตามฐานะ

(๒) รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากบุคคลอื่น ซึ่งมีใ้ญาติ มีราคาหรือมูลค่าในการรับ
จากแต่ละบุคคลแต่ละโอกาสไม่เกิน ๓,๐๐๐ บาท

๕. กรณีมีพฤติกรรมการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน

๕.๑ ให้ปฏิบัติตามคู่มือป้องกันความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจก่อให้เกิดผลประโยชน์ทับซ้อน
ของส่วนราชการ และคู่มือฯ ของศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต จังหวัดนครราชสีมา

๕.๒ ปฏิบัติตาม พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒
มาตรา ๑๐๐